

Foto: Sven Arbet

Valgejõe Veinivilla

Eesti vein on ÖKO

Veiniviljelus nagu iga bioloogiline protsess on imeliste kasude kõrval seotud ka kahjudega. Peamised keskkonnakahjud tekivad kemikaalide kasutamisest väetamisel või tülikate haiguste/parasiitide/kahjurite vastu pritsimisest. Oma töö teeb ka tootmises ja kastmises kasutatav vesi, samuti CO₂, mida paiskab atmosfääri pärm, mis mahla veiniks muudab. Kuidas on lood Eesti veinide tootmise ökoloogilisusega?

TEKST: MARTIN HANSON

„Eestis ongi viinamarjakasvatust mahe, sest meie kliimas ei ole selliseid taimehaigusi, mis nõuaksid tohutut tõrjakeemia kasutamist,“ räägib Valgejõe Veinivilla asutaja Tiina Kuuler. Veinivilla ise küll viinamarju ei kasvatata, ka enamiku veinidesse minevaid muid marju ostab kokku. „Kõik ostan sisse, aga ühe kasvataja käest, usaldan seal-seid kasvatust meetodeid ega sekku,“ lisab Kuuler.

Veinivillal on olemas ka rohesertifikaat. Mida see endast tähendab? Nagu Kuuler kirjeldab, tuli teha avaldus, täita ära küsimustik ja rääkida ingliskeelsel veebikohtumisel välismaa ekspertidele, mida kõike nad veinivillas kestlikult teevad.

„Tegelikult on kõik lihtsad ja kainele talupojamõistusele vastavad asjad: kogume vihmavett, et kasta peenraid, komposteerime nii veinitootmisjäärde

Tiina Kuuler

Foto: Veinivilla

kui ka aiapidamise jäätmeid, meil on päikesepaneelid ja akud. Meil on pudelipesumasin ja me taaskasutame oma veinipudeleid. Samuti ei raiska veinivilla turismitalu poolel toitu – kuna pakume toitlustust ainult ettetellimisel gruppide

dele, siis ostame ja valmistamegi ainult selle grupi jaoks, alles jäänud tellitud toidu paneme kliendile karbiga kaasa või teeme üle jäänud kalast või lihast näiteks pasteeti või võileivamääret,“ selgitab veinivilla asutaja.

„Need on lihtsad talupojatööd, mida nüüdsel ajal millegipärast sertifitseeritakse ja mille eest „aukirju“ jagatakse,“ nendib Kuuler. Veinivillas tehti kõike seda ka enne sertifitseerimist ja tehakse ilmselt ka pärast.

„Miks mul seda sertifikaati vaja oli? Täiesti ausalt ... erilist klientide huvi ei ole märganud ... et keegi tohutult küsiks, kuidas me siin veinimajas ikka keskkonnahoidlikult ja loodust säästvalt toimetame. Meie kliendid tunnevad enamasti suuremat huvi siiski meie veinide vastu. Pigem kannustas mind väljajaade, et mõnes Eesti turismi otsikeskkonnas hakatakse ühel hetkel eespool kuvama igasuguste rohesertifikaatidega turismiettevõtteid, veelgi enam, riigiasutused ja kohalikud omavalitsused ei tohtivat tulevikus enam ühtegi teenust osta – tulla seminari või firmaüritust pidama – kohast, millel pole kestlikku, rohelist, säästvat, jätkusuutlikku või muud säärast tunnusmärki,“ lisab Kuuler.

Nii et see on puhtalt äriine kaalutus, eriti olukorras, kus mitte midagi ei pea muudmoodi tegema kui varem.

Murimäe Veinitalu asutaja Janika Ilves

Kas järgid Murimäel mingeid kindlaid mahereegleid?

Teen, nagu oskan, ei kasuta mingeid väetisi ega kemikaale. Neid pole tegelikult ju ka vaja. Plaanime sel hooajal näiteks reavahed sisse künda, sest seal kasvab rikkalik ristik. Kasvahoones plaanime ka kobestada. Lihtsad ja loogilised tegevused.

Kui palju oled märganud veinimekivahet, kui teed põllul/kasvahoones väetidega kevadel/suvel midagi teisiti kui varasemal hooajal?

Ma pole märganud, kuna pole midagi erilist väetidega teinud ka. Noorem põlvkond aga plaanib midagi teha ... eks paistab.

Millised on peamised viisid, kuidas saab meie kliimas kasvatamist/valmistamist kiirendada?

Eks kasvahoone ongi see, mis aitab kaasa: pikendab suve ja parandab viinamarjade valmistamist. Samuti ei pääse nii erinevad pahalased – herilased, rebased, murid – ligi.

Kas Eestis on oluline, et kohalikud tootjad oleksid mahedad, sertifitseeritud vms?

Ma arvan, et enamik tootjaid on juba mahedad. Sertifitseerimine on ka keeruline ja vähesed on selle teekonna läbi käinud.

Oled sa tähele pannud, kas Truutal (Murimäe Veinitalu asukoht) on ka mingi konkreetne kliimaatiline erisus, oma terroir?

Need on nii erisus kui ka raskus korraga: meil on sinkandis rohkem lund kui näiteks Otepääl, samas on suvel ka päikseline päevi rohkem. Samuti on olnud nii, et sajab, aga vaid meie järve teisel kaldal. Järve lähedus soosib meie alumisi terrasse, sest udu hajutab seal külma õhu. Kevadine päike soosib aga jällegi ülemisi terrasse. Mullastik on meil siin aga kirju-mirju ja selle olulisusest hakkab alles nüüd vaikselt aru saama.

Erakogu, N. Kiro

Katusetööde aastaring: mida tuleks teha igal hooajal?

Katus on iga hoone kaitsekiip, mille regulaarne hooldus aitab pikendada selle eluiga ja vältida ootamatuid kulusid. Paljud inimesed mõtlevad katusele alles siis, kui tekivad lekked või muud probleemid, kuid tegelikult vajab katus tähelepanu igal hooajal. Evari Ehitus, Lõuna-Eesti juhtiv lamekatuste ehitaja aastast 1991, annab juhiseid, kuidas hooldada katust aasta ringi.

Talv: lumekoristus ja jää eemaldamine

Hästi projekteeritud ja ehitatud katus ei vaja meie oludes talvel lumekoristust ega jää eemaldamist. Kuid talvised temperatuurikõikumised võivad põhjustada katusel jää kogunemist, mis teatud juhtudel võib tekitada veekahjustusi ja konstruktsioonilisi probleeme.

Tee lumekoristustööd, kui lumi või räästale kogunenud jääpurikad muutuvad katusele või hoone teistele konstruktsioonidele ohtlikuks või ohustavad madalamal asuvaid katuseosi või all olevaid objekte. Seejuures tasub lumekoristusel jätta katusele umbes 10 cm paksune lumekiht. Lund koristades ära viska seda ülemiselt tasapinnalt alumisele, samuti ära tekitada katusele lumekuhilaid.

Jää tekkimine katuse veeäravoolukaevudes, vihmaveerennides ja -torudes võib neid lõhkuda. Veendu, et katusekaevude, vihmaveerennide ja -torude küttekaablid on töökorras ning korrektselt seadistatud. Eemalda vajadusel jää, kuid mitte raiudes. Vajadusel kasuta jääd sulatavaid aineid, kuuma vett, soojaõhupuhureid, gaasipõleteid. Ole lume- ja jääkoristusel ettevaatlik – liigne jõud võib kahjustada katusekatet ja kõrgustes töö tegemine olla teadmatult tegutsemisel ohtlik. Kui sa pole kindel, kuidas eemaldada lund katust kahjustamata, kutsu appi spetsialistid.

Ummistunud katusekaev talvel. Lähijäätumisel võib katusekaev puruneda. Tuleb veenduda, et kaevu küttekaabel on talvel sisse lülitatud.

Kevad: ülevaatus ja kahjustuste kontroll

Pärast pikka ja karmi talve on oluline katuse seisukorda kontrollida ja vajadusel parandusi teha.

Kontrolli katusekatte terviklikkust: kas on pragusid, murdekohti või kahjustatud katusekatte elemente.

Uuri, kas vihmaveerennid ja -torud on ummistunud või kahjustunud. Puhasta vajadusel ka vihmavee äravoolulehtrid ning veendu, et vesi voolab katusel, äravoolulehtrites, torudes, ning -rennides takistamatult.

Kontrolli katuseaknaid, katuseeluke, katuse läbiviike, katusekatte ülespoorideid parapettidele ja seinetele, et vältida lekkivaid kohti.

Kui talvejärgset ülevaatamist tehes tekib kahtlus katuse korrasolus, konsulteerige spetsialistidega. Evari Ehituse eksperdid aitavad hinnata katuse seisukorda ja soovitada vajalikke töid.

Suvi: remont ja hooldustööd

Ehkki suvi on ilmastikutingimusi silmas pidades soodne aeg suuremateks katuseparandustöödeks ja renoveerimiseks, tasub arvestada, et see on katusepaigaldajatel ning ehituses üldiselt kõige kiirem periood, mil ka hinnad võivad olla kõrgemad. Tegelikult saab katusetöid teha aasta ringi.

- ▶ Vaheta vajadusel välja kahjustatud katusekatte elementid ja paranda võimalikud lekked.
- ▶ Paigalda või uuenda vihmaveesüsteeme, et ennetada vihmaperioodil veekahjustusi.
- ▶ Kui planeerid katuse täielikku renoveerimist, on suvi selleks sobiv aeg – Evari Ehitus pakub terviklahendusi igas suuruses lamekatusega hoonetele.

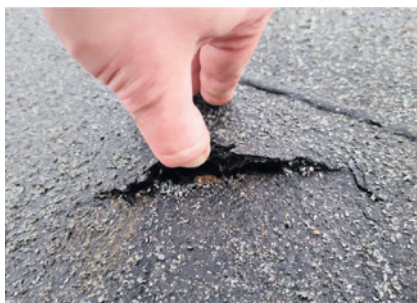
Sügis: ettevalmistus talveks

Enne külmade ilmade saabumist tuleb katus talveks ette valmistada.

- ▶ Puhasta katuse vihmaveelehtrid, -rennid ja -torud puulehtedest

Sellise hooldatud katusega võib julgelt talvele vastu astuda. FOTO: Erakogu

Katusel toimunud tegevuse käigus on katusekatet kahjustatud. Sellised kohad tuleb kiiremas korras paigata, et vältida suuremaid kahjustusi.

Ebakorrektsed paigaldused tõttu lahti tulnud rullmaterjal – kogu katus tuleb uue kihiga katta.

Lehed on vaja sügisel eemaldada, et vältida vee äravoolu takistamist. Sel pildil on näha, et pleki- ja rullmaterjalitööd on tehtud ebakorrektselt ning risk leketeks on suur.

ning prahist, et tagada katuselt vee vaba äravool. Seejuures on oluline pidada silmas, et prahi koristamisel tuleb kasutada pehmet harja ning teravaservalised esemed korjata üles käsitsi. Samuti on oluline mitte lasta katusel olevat prahiti vihmavee äravoolutorudesse.

- ▶ Kontrolli katusekatte ja katusel olevate katuseelementide terviklikkust, räästa-, sein-, lõpetus-, parapetiplekkide, katusel olevate seadmete kinnitusi ja paranda defektid enne külmade saabumist.

- ▶ Veendu, et kõik katuse läbiviigud, näiteks ventilatsioonitorud, korstnad, on korralikult tihendatud, et vältida soojakadusid ja niiskuskahingi aitab Evari Ehitus soovi korral teha põhjaliku sügisese ülevaate ja soovitada vajalikke hooldustöid.

Miks valida Evari Ehitus?

Oleme spetsialiseerunud lamekatuste ehitusele, renoveerimisele ja hooldusele, pakudes professionaalseid lahendusi nii eramajadele, kortermajadele, büroohoonetele, kaubanduskeskustele, ühiskondlikele hoonetele, logistikakeskustele kui ka tööstushoonetele. Meie meeskond on kogunud ja kasutame ainult kvaliteetseid materjale, et tagada katuse pikaajaline vastupidavus.

Kui soovid teada, millises seisukorras on sinu katus või kas see vajab hooldustöid, broneeri tasuta konsultatsioon Evari Ehituselt. Võta meiega ühendust ja tagame, et sinu katus teenib sind aasta ringi parimal võimalikul viisil!

